

Ägaranvisningar för Linköpings universitet Holding AB

1 Bakgrund

Linköpings universitet Holding AB (LiU Holding) är helägt av staten. Staten som ägare företräds av Linköpings universitet (LiU) som bedriver förvaltning med långsiktigt värdeskapande som övergripande mål. Statens ägarpolicy ska tillämpas. Statens ägarpolicy kompletteras med riktlinjer för statliga universitets och högskolors förvaltning av holdingbolag¹.

Syftet med ägaranvisningarna är att skapa en gemensam syn på hur verksamheten ska drivas och utvecklas, vilket därmed skapar goda förutsättningar för styrelsens och ledningens strategiska och operativa arbete. Dokumentet ska i tillämpliga delar användas som riktlinjer för hur LiU Holding ska utöva sin ägarroll i de bolag där LiU Holding är huvudägare. LiU:s styrelse fastställer årligen ägaranvisningarna som sedan överlämnas på bolagsstämman.

2 Verksamhet

Av bolagsordningen för LiU Holding framgår vilken verksamhet bolaget får bedriva.

”Föremålet för bolagets verksamhet ska vara att förvärva, förvalta och sälja aktier och andelar i hel- eller delägda bolag som har till syfte att bedriva forsknings- och utvecklingsarbete för kommersialisering av projekt och kunskaper framtagna eller uppkomna inom ramen för verksamheten vid Linköpings universitet, samt att bedriva annan därmed förenlig verksamhet. Hel- eller delägda bolag kan även ha till syfte att förmedla uppdragsutbildning.

Bolaget kan även bedriva motsvarande verksamhet i samarbete med andra universitet och högskolor än Linköpings universitet.

Bolaget och hel- eller delägda bolag får inte, vare sig direkt eller indirekt, bedriva sådan forskning, därmed sammanhängande undervisning eller i övrigt sådan verksamhet som från tid till annan utgör grundläggande verksamhet vid universitet och högskolor.”

¹ Statens ägarpolicy 2025 (Fi20205.01 meddelad 20 februari 2025), Riktlinjer för statliga universitets och högskolors förvaltning av holdingbolag (U2020/02772/UH)

3 Verksamhetsidé och målsättning

LiU Holding ska medverka till att innovativa företag med sin bas i verksamheten vid LiU kan starta och utvecklas kommersiellt på ett sätt som tillför mervärden för LiU och det omgivande samhället.

Det innebär att LiU Holding genom aktivt ägarskap ska äga eller ta ägarandelar i företag inriktade på att kommersialisera idéer och resultat som kan härledas från LiU:s verksamhet inom utbildning och forskning samt i övrigt på marknadsmässiga villkor utveckla och anpassa koncernen så att en uthållig avkastning uppnås. Verksamheten ska bedrivas med vinstsyfte. Målet ska vara att avkastningen på tillskjutet belopp för investeringsändamål samt ursprungligt aktiekapital och reservfond ska motsvara den genomsnittliga femåriga statsobligationsräntan plus två procentenheter över en femårsperiod.²

LiU Holding ska även kunna tillhandahålla expertkunskaper och tjänster som stödjer forskning eller bidrar till att forskningsresultat nyttiggörs/accelereras till kommersialisering.

4 Instruktioner

4.1 Relation till LiU

LiU Holding ska bedriva sin verksamhet i enlighet med LiU:s prioriteringar och mål och med beaktande av och hänsyn till de grundförutsättningar som gäller för LiU:s verksamhet, till exempel forskares möjligheter att publicera forskningsresultat och fortsätta bedriva sin universitetsforskning samt dess riktlinjer rörande bisyssla.

Verksamheten ska genomföras i nära samarbete med angränsande verksamheter inom LiU i syfte att säkerställa att synergier mellan verksamheterna kan identifieras och tas tillvara. I sina relationer med omgivande samhällsaktörer ska LiU och dess Holdingbolag verka koncerngemensamt. För övergripande eller strategiska avtal om samarbeten med till exempel kommuner, andra myndigheter eller regioner ska utgångspunkten vara att LiU är part i avtalet och att LiU Holdings ansvar regleras genom uppdrag från LiU eller att både LiU och LiU Holding är parter där det anses

² Vid bedömning av hur avkastningskravet uppfyllts får hänsyn, utöver vad som gäller enligt sedvanliga redovisningsprinciper, tas till marknadsvärde i enskilda innehav där nyemission eller köp av existerande aktier skett med deltagande av nya externa investerare. Redovisning av sådan värdering, i förhållande till avkastningskravet, ska lämnas i LiU Holdings årsredovisning.

lämpligt. Avsteg från denna huvudregel kan göras efter godkännande av LiU:s ägarrepresentant.

4.2 Redovisning

LiU Holding ska skicka sin årsredovisning till LiU och årligen återrapportera till Universitetsstyrelsen. Universitetet ska sammanställa återrapporteringen och skicka den till regeringen senast den 30 april och behöver därför underlag från LiU Holding i god tid innan dess.³

Återrapporteringen ska innehålla följande:

1. Holdingbolagets och eventuella dotterföretags verksamhet.
2. Holdingbolagets och eventuella dotterföretags måluppfyllelse.
3. På vilket sätt holdingbolaget och eventuella dotterföretag arbetar tillsammans med universitet eller högskolor och innovationskontor och hur gränsdragningen ser ut mellan dessa.
4. På vilket sätt holdingbolaget samverkar med aktörer i det omgivande innovationssystemet och andra universitet och högskolor i dess region.
5. En beskrivning av holdingbolagets väsentliga risker av betydelse för bolagets resultat, ställning och framtidsutsikter, liksom investeringar, förvärv och väsentliga händelser som inträffat under räkenskapsåret.
6. Styrelsens sammansättning under året.

Rapporteringen till regeringen ska också innehålla följande indikatorer för den innovationsstödjande verksamheten inom holdingbolaget eller dess dotterföretag:

1. Totala antalet unika idéer som holdingbolaget och dess dotterföretag tar emot från LiU.
2. Antal idéer som skyddas av patent, design- eller varumärkesregistrering.
3. Antal idéer som holdingbolaget äger helt eller delvis, exempelvis via optionsavtal eller liknande.
4. Antal idéer som sålts vidare till bolag.
5. Antal nya bolag som startas med idéer från LiU:s verksamhet som grund, med angivande av hur respektive bolag ägs.

Universitetet ska i sin årsredovisning också redovisa hur de medel som det har tilldelats har använts för att bedriva verksamheten vid dess innovationskontor.

³ Jämför de krav som ställs i Riktlinjer för statliga universitets och högskolors förvaltning av holdingbolag, U2020/02772/UH och Förordning (2015:139) om fördelning av statliga medel för innovationskontor vid universitet och högskolor.

Redovisningen ska beskriva inriktningen på innovationsverksamheten och målen för denna samt om, och i så fall vilken, expert- eller specialistkompetens som har byggts upp. I årsredovisningen ska också följande flödestal rapporteras:

1. Antal idéer som har kommit in för prövning eller rådgivning från forskare respektive studenter och hur en idé definieras och avgränsas.
2. Antal idéer som går vidare till verifiering från forskare respektive studenter och hur verifiering definieras och avgränsas.
3. Antal idéer som har gått vidare till företagsinkubatorer eller andra etableringsutvecklande aktiviteter, såsom bolagiseringar eller försäljningar av immaterialrättsliga tillgångar.

LiU ansvarar som nämnts för rapporteringen till regeringen, men då den övergripande verksamhetsprocessen inbegriper innovationsstödjande verksamheter både vid LiU och vid LiU Holding krävs ett samordnat arbete med underlag som beskriver verksamhetens inriktning samt flödestal.

Övrig avrapportering och redovisning sker enligt den specificerade uppföljningsprocessen i uppdragsavtalet.

4.3 Särskilda inriktningar

LiU Holding ska ha följande inriktningar:

- Driva inkubatorverksamhet i Linköping och Norrköping i linje med de mål och prioriteringar som LiU meddelar i
 - uppdragsavtal mellan parterna, av vilket även finansieringen ska framgå, samt
 - samverkansavtal med anknytning till LEAD i Östergötland AB:s verksamhet som LiU träffat med andra parter och informerat LiU Holding om.
- Driva kommersialiseringsfrämjande verksamhet i linje med de mål och prioriteringar som LiU meddelar i uppdragsavtal, varav även finansiering ska framgå.
- På kommersiell basis driva tjänsteverksamhet för kommersialisering av studenters och anställdas kompetens, förutsatt att verksamheten inte är av sådan art att den kan bedrivas av LiU som uppdragsutbildning eller att LiU i sådant fall skriftligen meddelat sig avstå från möjligheten och gett LiU Holding tillåtelse eller ett särskilt uppdrag.
- Efter samråd med LiU, utan eget ekonomiskt risktagande, biträda universitetet med särskilda ägaråtaganden beträffande forskningsresultat som uppkommit vid LiU:s forsknings- och utvecklingsverksamhet i samverkan med företag.

- Efter samråd med LiU driva och tillhandahålla expertkunskaper som möjliggör att forskning stöds för att skapa förutsättningar för genombrott och nytta för organisationer, samhället och omvärlden. Expertkunskaperna ska bidra till att nyttiggöra/accelerera forskning, öka tillgänglighet till forskningsinfrastruktur och/eller möjliggöra för forskning att utvecklas till produkter och tjänster.
- Vara en aktiv part i regionens innovationssystem för att bidra till regional tillväxt och kommersiellt nyttiggörande relaterat till LiU:s kunskapsbas, med målsättningen att på lång sikt öka den kommersiella potentialen i bolagets verksamhet.
- Verka för att portföljbolagen, de bolag där LiU Holding investerat mot direkt ägande, optioner eller konvertibler, får tillgång till kapital från större riskkapitalfonder som investerar i senare skeden. För att stödja detta aktivt arbeta med att tillgodose att goda förutsättningar finns för portföljbolagen genom kontakter med regionens Scienceparks och motsvarande samt att tillgång till kapital i tidiga faser föreligger genom egna aktiviteter eller aktiviteter tillsammans med andra finansiella aktörer. Detta arbete ska ske utan långsiktig finansiell risk för LiU Holding.

4.4 Hållbart företagande

LiU Holding ska driva sin verksamhet på ett sätt som gynnar en hållbar utveckling genom att agera ansvarsfullt och minimera risken för negativ påverkan, men också tillvarata möjligheter till hållbart värdeskapande. Det ska uppnås genom att bolaget balanserar en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling. Arbetet ska genomföras strategiskt och transparent.

4.5 Säkerhetsmedvetenhet

LiU Holding ska i enlighet med Statens ägarpolicy 2025 bedriva ett systematiskt och riskbaserat säkerhetsarbete. Skyddsvärda tillgångar ska identifieras och säkras mot till exempel extremväder, cyberangrepp, intrång, spioneri och sabotage samt haverier till följd av ström-, internet- eller personalbortfall, med mera.

LiU Holding ska iaktta bestämmelserna i lagen (2023:560) om granskning av utländska direktinvesteringar, som omfattar skyddsvärd verksamhet. Vissa investeringar som ger investerare inflytande i verksamheten måste anmälas till Inspektionen för strategiska produkter (ISP) innan de genomförs.

5 Särskilda uppgifter för styrelsen

Bolagets styrelse ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter.

Följande uppgifter åligger särskilt LiU Holdings styrelse:

1. Utse bolagets VD. Viktiga uppgifter för VD är att arbeta med en övergripande koncernstruktur, att vara en god förvaltare, en god representant för LiU:s holdingbolag samt ha god kunskap om- och ett nära samarbete med övriga stödsystem för innovation och nyttiggörande vid LiU.
2. Fastställa en årlig verksamhetsplan.
3. Utveckla bolagets arbete och ägande innefattande förvärv eller avyttring av bolag eller andelar därav samt en löpande anpassning av koncernens struktur och inriktning.
4. I nära dialog med LiU, aktivt verka för att flera externa finansiärer kan engageras i verksamheten genom fondbildning eller på annat sätt, i detta sammanhang äger LiU Holding dock inte rätt att teckna egna avtal utan ägarrepresentantens medgivande.
5. Medverka till att bolaget åtar sig uppdrag från LiU avseende arbete med kommersialisering, kunskapsöverföring och nyttiggörande, på sätt som närmare regleras i uppdragsavtal eller särskilda tillägg till detta.
6. Se till att de krav som följer av avtal eller överenskommelser mellan LiU och andra myndigheter, regioner eller kommuner uppfylls, detta gäller exempelvis avtal med Linköpings kommun och med Norrköpings kommun avseende inkubatorverksamheten och enbart under förutsättning att LiU Holdings styrelse informerats om avtalen.
7. Se till att bolaget i tillämpliga delar följer vad som anges i statens ägarpolicy och principer för bolag med statligt ägande och vidare att bolagets verksamhet följer vad som föreskrivs i lagen om offentlig upphandling.
8. Se till att LiU kan uppfylla de krav som ställs avseende redogörelse i sin årsredovisning för bolagets verksamhet, inkluderande en av samtliga styrelseledamöter underskriven försäkran till LiU att den interna styrningen och kontrollen i bolaget är tillfredsställande.
9. Se till att en årlig riskanalys genomförs i syfte att identifiera omständigheter som utgör en väsentlig risk för att bolaget inte ska kunna fullgöra sina uppgifter och uppnå verksamhetens mål.
10. Utifrån de styrdokument som universitetsstyrelsen och universitetsledningen har fastställt inom lika villkor, miljö, representation, tagande och givande av muta, jäv samt inom HR-området, ta fram egna program för LiU Holding. Bolaget ska sträva efter att aktivt utnyttja digitaliseringens möjligheter. Hur detta hanterats inom bolaget redovisas i samband med att bolaget redovisar sin måluppfyllelse i årsredovisningen.

Styrelsen ska godkänna följande policydokument vilka ska gälla för hela koncernen:

- Finanspolicy

- Policy för arbetet med mångfald
- Policy för jämställdhet
- Policy för miljömässigt och socialt ansvar
- Policy för säkerhet och upprätthållande av nationella prioriteringar.

Fråga om upptagande av lån avseende en lånesumma om 50 prisbasbelopp eller mera ska genom styrelsens försorg underställas årsstämman eller en extra bolagsstämma för beslut.

6 Organisation

Styrelsen för LiU Holding ansvarar för att till respektive dotterbolags stämma föreslå dess styrelsesammansättning. Den styrelse som utsetts för LiU Holding ska även utgöra grund för styrelserna i företagets helägda dotterbolag, helt eller delvis. Sammansättningen av de helägda dotterbolagens styrelser ska som helhet utgå från bolagens verksamhetsinriktning och dess behov av kompetenser och färdigheter samt – där det är aktuellt – villkor från andra intressenter. LiU:s ägarrepresentant ska representera LiU vid de helägda dotterbolagens respektive stämmor och avlägga röst för ägarens räkning.

LiU Holding ansvarar för ägaranvisningar till dess helägda dotterbolag efter samråd med LiU:s ägarrepresentant.